

Beszámoló
a Magyar Országos Levéltár
2006. évi tevékenységéről

Tartalom

A) VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
B) MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK	5
I. A költségvetés	5
II. A levéltár szervezete, a működés személyi feltételei	5
III. Műszaki és informatikai fejlesztés, épület-karbantartás	6
C) SZAKMAI MUNKA	6
I. Illetékességi gyűjtőterületi tevékenység.....	7
II. Állománygyarapítás.....	9
III. Állományvédelem	11
1. Általános tevékenység.....	11
2. Állományellenőrzés.....	11
3. Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás).....	11
4. Restaurálás	13
5. Állományvédelmi könyvkötés	13
6. Fertőtlenítés	13
7. Hangfelvételek, gyorsírással anyag mentése	13
IV. Rendezés	14
V. Selejtezés.....	15
VI. Segédletkészítés	15
VII. Kutató- és ügyfélszolgálat	16
1. Kutatószolgálat	16
2. Ügyfélszolgálat	18
VIII. Kiadványkészítés.....	18
1. Megjelent kiadványok	19
2. Elektronikus kiadványok, adatbázisok (CD, DVD)	20
3. Elkészült, lektorált kiadványok	20
4. Munkában lévő kiadványok	21
IX. Közművelődés és tudományos közélet	21
X. Könyvtár	22
XI. Nemzetközi kapcsolatok.....	22
XII. Képzés és továbbképzés	23
XIII. Vezetés, ügyvitel	24

A) VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A beszámoló évében az intézmény életének meghatározó eseménye volt alapítása 250. évfordulójának jelentős nemzetközi és hazai részvétellel történt megünneplése. A jubileum fővédnökségét Dr. Sólyom László köztársasági elnök, védnökségét Dr. Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke vállalta. Az emlékülésen 18 ország levéltári vezetői, a hazai politikai, tudományos és levéltári közélet, a diplomáciai testület képviselői előtt Dr. Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke, Prof. Dr. Lorenz Mikoletzky, a Nemzetközi Levéltári Tanács elnöke, az Osztrák Állami Levéltár főigazgatója, Dr. Peter Kartous, a Szlovák Levéltári Igazgatóság vezetője méltatták a Magyar Országos Levéltár tevékenységét. A szakmai konferencián magyar, francia, lengyel és német előadók a nemzetközi levéltári élet aktuális kérdéseiről tartottak előadást. Az évforduló előestéjén Gyurcsány Ferenc miniszterelnök látogatást tett a levéltárban, tájékozódott az intézmény munkájáról. A Magyar Örökség és Európa Egyesület Magyar Örökség Díjjal tüntette ki az intézményt és bejegyezte a Magyar Örökség aranykönyvébe. Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján megemlékeztünk a Magyar Országos Levéltárban végbement korabeli eseményekről.

A szakmai munkavégzés a jubileum évében is tervszerűen folyt. Megtörtént a maradandó értékű levéltári anyag tervezett átvétele az illetékességi körbe tartozó szervektől, sor került a maradandó értékű magániratok megvásárlására, folyt a levéltári anyag feldolgozása, segédlettel történő ellátása, a történeti források közzététele. Kiemelkedő eredményt értünk el a digitalizált levéltári anyag és a csatlakozó adatbázisok (Királyi Könyvek, térképek) publikálásában.

Az intézmény működését a korábbi éveknél is kedvezőtlenebbül befolyásolta a tovább görgetett kötelező maradványképzés. Nemcsak megnehezítette a rendszeres, átgondolt gazdálkodást, a középtávú stratégiai tervezést, de hosszú évek után visszalépést hozott az intézmény rendeltetésszerű feladatainak ellátásában. A kötelező maradványképzés által zárolt összeg (160 000e Ft) visszatartása, a fizetőképesség megőrzése folyamatos szigorú takarékosági intézkedéseket követelt. Ily módon a téli hónapokban ismételten rövidítettük két órával a nyitvatartási időt, 90 perccel korábban bezártuk épületeinket. Alapszinten került sor irodaszer-beszerzésre, nem tudtunk elvégeztetni régóta időszerű épület- és biztonsági felújításokat. December folyamán két hétre leállítottuk az óbudai épület légkondicionáló berendezését. Az életbe léptetett takarékosági intézkedéseknek köszönhetően sikerült fizetőképességünket megőrizni. Gazdálkodásunk szabályszerűségét visszaigazolta a levéltárfenntartó minisztérium ellenőrzési főosztálya által tartott megbízhatósági vizsgálat, ami „figyelemfelhívó” minősítéssel zárult.

Összeségében a legnagyobb problémát, miként ezt több alkalommal is jeleztük, az jelentette, hogy az intézmény által használt (részben műemléki) épületek megfelelő karbantartására, mindinkább elháríthatatlan felújítására, esetleges korszerűsítésére nincsen pénzügyi fedezet. Ezzel a ténnyel az intézményfenntartónak legalább a tervezés szintjén mihamarabb számolnia kell.

A takarékosági intézkedések befolyásolták a munkaerő-gazdálkodást, amennyiben fokozatosan arra kényszerültünk, hogy megváljunk nyugállományba került vagy a nyugdíjkorhatárt elért (gyakran kiemelkedő szakmai tapasztalatokkal rendelkező) munkatársainktól és így biztosítsuk a személyi kiadások fedezetét.

Az intézmény szakmai tevékenységét jellemző mutatókból az éves munkaterv összefüggéseiben a következő témacsoportok emelhetők ki:

- Megemlékezés az intézmény megalapításának 250. évfordulójáról: ünnepi emlékülés és nemzetközi konferencia.
- Az iratképző szervek folyamatos ellenőrzése, a maradandó értékű levéltári anyag átvétele.
- Az e-Archívum adatainak felülvizsgálata és kiegészítése.
- A levéltári anyag fond- és állagszerkezetének felülvizsgálatával összefüggő előmunkálatok megkezdése.
- A digitalizált levéltári anyag internetes szolgáltatásának biztosítása.
- A kutatást elősegítő hagyományos és modern (elektronikus) segédletek készítése és publikálása (Királyi Könyvek, térképek).
- A letéti nyilvántartás és a letétként kezelt iratok átfogó felülvizsgálatának befejezése. A MOL letéti naplójának rekonstruálása 1900–2006 között.
- Az intézmény állományvédelmi programjában foglaltak oktatása.
- Az év folyamán azonosított azbeszttartalmú irattároló dobozok cseréjének előkészítése.
- Az Informatikai és Adatvédelmi Szabályzat elkészítése.
- Forráskiadványok, levéltári segédletek, szakmai folyóiratok (Levéltári Közlemények, Levéltári Szemle, Turul, ArchivNet) kiadása.
- Az Európai Örökség Napjai programjában való részvétel.
- A munkatervi irányelvekben megjelölt feladatok összességében és részleteiben teljesültek.

Az Oktatási Minisztériummal létrejött megállapodás alapján, majd a minisztérium megszűnését követően önállóan üzemeltettük a Családi Emlékezet Programot.

*

A levéltárfenntartó minisztérium illetékes képviselőivel a kapcsolat zavartalan volt, noha a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának (NKÖM) és az Oktatási Minisztériumnak az egyesítését követően az érdemi kommunikáció a korábbiakhoz képest nehezebbé vált. A levéltári irányítás átszervezése (beolvasztása a közgyűjteményi területbe) a jelek szerint megnehezíti az intézmény működését.

Az intézmény biztonsága jó, az együttműködés a Vagyonvédelmi Kht. képviselőivel zavartalan volt.

Részt vettünk az Országos Közgyűjtemények Szövetsége munkájában. A szervezet elnökségében a főigazgató képviselte a Magyar Országos Levéltárat.

Az érdekképviselőket ellátó reprezentatív szakszervezeti csoporttal és a Közalkalmazotti Tanáccsal az intézmény vezetése minden előírt témában konzultált és elvégezte a szükséges egyeztetéseket.

A Magyar Országos Levéltár szakmai elismerését, a Pro Archivo Regni Díjat Vissi Zsuzsanna főtanácsos, főlevéltáros, a kimagasló tudományos tevékenység elismerésére alapított Ember Győző Díjat dr. Dóka Klára főtanácsos, főlevéltáros kapta. A nemzeti kulturális örökség minisztere kimagasló szakmai munkája elismeréseként Pauler Gyula Díjat adományozott Kisasszony Éva főlevéltáros, főosztályvezetőnek. A Magyar Levéltárosok Egyesülete jubileumi elismerő oklevéllel ismerte el dr. Varga János ny. főigazgató, dr. Dóka Klára, dr. Érszegi Géza, dr. Gecsényi Lajos, Nyulásziné dr. Straub Éva munkásságát.

B) MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

I. A költségvetés

A költségvetés eredeti előirányzata a beszámoló évében alatta maradt az előző évinek. Az előirányzat 1 077 700e forintot tett ki, amihez az előző évi jóváhagyott pénzmaradvány, a működési bevétel és az átvett pénzeszközök társultak. Ily módon az előirányzat 1 348 266e forintra módosult. Intézményi és központi beruházásra az eredeti összeghez (11 100e Ft) képest ugyancsak megemelt keret (89 646e Ft) állt rendelkezésre, noha ez is alatta maradt a korábbi esztendőnek. A központi beruházási támogatás biztosította a Bécsi kapu téri épület kutatótermének teljes felújítását és személygépkocsink cseréjét. Az intézményi beruházásból megkezdtük a Bécsi kapu téri épület raktáraiban a tűz- és füstérzékelők cseréjét, számítástechnikai eszközöket, reprográfiai berendezéseket vásároltunk. Takarékosági szempontokat is figyelembe véve a három főépületben központosítottuk a másoló és nyomtató berendezéseket.

Biztosítottuk a közalkalmazotti továbbképzéshez, az NKÖM Levéltári Szakfelügyelet, az NKÖM Kutatási Kuratórium, az NKÖM Levéltári Kollégium működtetéséhez szükséges összegeket.

Pályázati támogatást a Nemzeti Kulturális Alaptól (NKA) 22 pályázatra 64 524e Ft kaptunk. Ezenfelül egy OTKA pályázatot kezeltünk.

A beszámoló évében a levéltárfenntartó minisztérium ellenőrzési főosztálya és az Állami Számvevőszék által tartott megbízhatósági és teljesítményvizsgálatok, a Bécsi kapu téri épület kutatótermének felújítása jelentős terheket róttak a Gazdasági Hivatal vezetőjére és a munkatársaira. Valamennyien felelősségtudattal, magas színvonalon végezték a munkájukat. A belső ellenőrzés előírászerűen működött.

II. A levéltár szervezete, a működés személyi feltételei

2006-ban a szakmai munka irányítása és ellenőrzése folyamatosan stabil volt az intézményben. A szervezeti struktúrában változást hozott, hogy dr. Kerekes Dóra főosztályvezető-helyettes saját kezdeményezésére közös megegyezéssel távozott a levéltárból. Tekintettel arra, hogy a Szervezési Osztály korábbi, különösen a 2006. évi évfordulós rendezvényeket érintő feladatai jelentősen csökkentek, ezért állását nem töltöttük be, az informatikai területet ismét önálló osztályként működtettük tovább, a szervezési osztályt viszont megszüntettük, a munkatársakat más szervezeti egységeknél helyeztük el, akinek végzettségének megfelelő álláshelyet nem tudtunk felajánlani, a jogszabályi keretek betartásával szüntettük meg a közalkalmazotti jogviszonyát.

Állományi létszámunk ebben az évben változatlan maradt (277 fő). Az év folyamán 10 fővel létesítettünk közalkalmazotti jogviszonyt, és 23 fő munkaviszonya szűnt vagy szűnik meg, esetenként 2007-re áthúzódóan (1 fő áthelyezéssel, 1 fő próbaidő alatt, 6 fő nyugdíjba vonulva, 5 fő közös megegyezéssel távozott, 7 fő szerződése lejárt, az intézmény 2 főnél kezdeményezte a jogviszony megszüntetését, 1 fő egyéb – egészségügyi – okból távozott).

Az év folyamán előírt illetményemeléseket végrehajtottuk, biztosítottuk az újonnan felmerülő (nyelv- és tudományos) pótlékigények kifizetését. Ezzel, illetve a 13. havi illetménnyel és a jutalmakkal együtt az egy főre jutó átlagkereset 179 400 Ft/hó-ra (2005: 184 300 Ft/hó; 2004: 171 100 Ft), vagyis 2,7%-kal csökkent. Valamennyi munkatársunk alapilletménye meghaladja az érvényes bértáblában meghatározott kötelező összeget, 2006-

ban csak teljesítményhez kötött jutalmat fizettünk dolgozóinknak. A 2006. évi pótlékalap 19 600 Ft/hó/fő volt. Vezetői pótlékot 28 fő, címpótlékot 66 fő, tudományos pótlékot 91 fő, nyelvpótlékot 64 fő, egészségkockázati pótlékot 166 fő, egyéb feltételtől függő pótlékot 6 fő kapott.

Az intézmény vezetése a beszámoló évében is hozzájárult a dolgozók szakszervezeti üdültetéséhez és a különböző házi rendezvények kiadásaihoz, beiskolázási, temetési és szociális segínyt folyósítottunk az arra jogosultaknak. Valamennyi dolgozónk egész évben megkapta a **4500 Ft/hó** étkezési támogatást, az iskolás korú gyermekes dolgozóink 10 000 Ft/gyermek beiskolázási támogatásban részesültek.

III. Műszaki és informatikai fejlesztés, épület-karbantartás

A beszámoló évében elsősorban arra törekedtünk, hogy megőrizzük az intézményi infrastruktúra színvonalát, biztosítsuk az elhasználdott munkaállomások cseréjét (23 új számítógép). Egyúttal – a veszélyes hulladékokra vonatkozó előírásoknak megfelelően – munkatársaink leselejteztek 25 számítógépet.

2006 végére 195 munkatársunk rendelkezik számítógéppel, amelyek közül 181 alkalmas a hálózati kapcsolatok kezelésére.

A szoftverfejlesztésben saját erőből, Szűcs István informatikus munkájával, megtörtént a Digitális Fotók Adatbázisának és az e-Archívumnak az összekapcsolása. Továbbléptünk a restaurálási (RESTINFO), a térképtári (MAPINFO) és egyes iratanyaghoz kapcsolódó (segédlet jellegű, pl. Batthyány-missilisek) adatbázisok fejlesztésében; az ISTAR-programban pedig nemcsak saját adatainkat töltjük fel, de valamennyi levéltár adatközlésében, valamint az összesítésben is közreműködünk. Ugyancsak saját fejlesztésben elkészítettük a magyarországi egyesületek adatbázisát.

A VIII. Reprográfiai osztály és a X. Állományvédelmi osztály keretében működő műhelyek szinten tartását és fejlesztését (NKA) pályázati támogatások felhasználásával valósítottuk meg.

Az Állományvédelmi osztály – 2005–2006-ban megítélt – NKA-pályázatok keretében szerzett be 16 880 savmentes dobozt, 2000 savmentes térkitöltő lapot, pufferolt kartonpapír védőborítót, légállapotmérőt, levegőtisztító berendezést, hidraulikus könyvprést, vegyszert és laboreszközt. A tömeges savtalanítási eljárás felmérésére elnyert támogatást 2007 közepéig kell felhasználni, ebből eddig a külföldi tanulmányutakat, papírvizsgálatokat és tesztpapírok beszerzését fedeztük. A reprográfiai műhely számára a mikrofilmfelvevő berendezések zavartalan működéséhez alkatrészeket és filmnyersanyagot, továbbá egy kopírgépet és egy mikrofilmszkennert vásároltunk.

Az igen szerény (8000e Ft) nagyjavítási keretből elvégeztettük a soros biztonságtechnikai felülvizsgálatokat, megjavítottuk a Hess András téri épület tönkrement nyílászáróit, a szélviharok okozta tetőkárokat.

A szükséges mértékben gondoskodtunk a fax- és másológépek, berendezési tárgyak javításáról és pótlásáról.

C) SZAKMAI MUNKA

(A részletes adatokat a szervezeti egységek beszámolóí tartalmazzák.)

I. Illetékességi gyűjtőterületi tevékenység

2004 óta a kormányzati iratokat őrző (V. és VI.) osztályok korábbi gyűjtőterületi feladatait (iratkezelés és -selejtezés ellenőrzése, iratkezelési szabályzatok, irattári tervek véleményezése és jóváhagyása, szervnyilvántartások vezetése) a kizárólag erre a célra létrehozott önálló szervezeti egység, a VII. Kormányzati gyűjtőterületi osztály végzi. A IV. Gazdasági szervek osztálya továbbra is önállóan látja el az illetékességi gyűjtőterületi munkát.

A VII. Kormányzati gyűjtőterületi osztály a munkatervnek megfelelően kiemelt figyelmet fordított a szervnyilvántartások vezetésére, a kormányzati szervek átalakulásával kapcsolatos iratmozgások nyomon követésére, az elektronikus iratkezelés tapasztalatainak összegyűjtésére (egyes iratkezelő rendszerek, iktatóprogramok rendszertervei, felhasználói dokumentációk áttekintése, felhasználói tapasztalatok). Szatucsek Zoltán főosztályvezető-helyettes *Elektronikus iratok a közigazgatásban* címmel elkészítette összefoglaló tanulmányát, amely a Levéltári Közleményekben jelenik meg 2007-ben.

Az osztály az illetékességébe tartozó szervek irattári terveiben áttekintette, hogy miként állapítják meg az egyes tételek őrzési idejét. A 335/2005. (XII. 29.) kormányrendelet értelmében 2007. január 1-jétől minden közfeladatot ellátó szervnek új iratkezelési szabályzatot és irattári tervet kellett készítenie. A minisztériumok esetében a referensek többszöri egyeztetés és konzultáció után fogadták el a szervek irattári terveit. Jóváhagytuk az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium irattári tervét. 2007. januárban vezetik át az általunk kért módosításokat az Oktatási és Kulturális Minisztérium, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium és a Szociális és Munkaügyi Minisztérium irattári tervében. Nem készített új irattári tervet a Külügyminisztérium, az Egészségügyi Minisztérium és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium. Ezekkel a minisztériumokkal 2007 elején felvesszük a kapcsolatot, felhívjuk a figyelmüket a jogszabályi előírásokból adódó kötelezettségeikre és közreműködünk az irattári terveik elkészítésében.

Az elektronikus alapon nyugvó szervnyilvántartási rendszert a 10/2002. (IV. 13.) NKÖM rendeletben előírt egységes nyilvántartó program (e-Archivum) keretében, a tárgyévben már üzemszerűen vezettük.

A IV. Gazdasági szervek osztálya három kérdésre összpontosította illetékességi felügyeleti tevékenységét:

1.) A korábbi évek feladatát folytatva, a felszámolt, végelszámolt vállalatoktól az iratátvételek lezárására, beleértve a felszámolási, végelszámolási eljárások iratainak átvételét is. Ez utóbbi iratok átvétele csak az eljárások befejezése után lehet teljes, ezért még számos olyan f. a., v. a. vállalat szerepel szervnyilvántartásunkban, amelytől már csak a felszámolási, végelszámolási eljárás dokumentumainak átvétele várható.

2.) Annak tisztázására, hogy a korábban privatizált vállalatok az állami időszakban keletkezett irataikat levéltári őrizetbe adják-e vagy maguk kívánják azokat őrizni.

3.) A tartósan állami tulajdonú részesedéssel működő vállalatokkal való kapcsolattartásra.

A VII. Kormányzati gyűjtőterületi osztály tervszerűen tovább folytatta a szervnyilvántartás teljes körűvé tételét, a szervek szervezeti és működési szabályzatainak, alapító okiratainak összegyűjtését, az új szervek esetében kezdeményezte a kapcsolatfelvételt, véleményezte és jóváhagyta az iratkezelési szabályzatokat, ellenőrizte a selejtezéseket. Ezekben a tevékenységi körökben 350 ügyiratot intéztek el.

Az osztály munkatársai által ellenőrzött szervek között volt: Belügyminisztérium, Külügyminisztérium, Pénzügyminisztérium, Igazságügyi Minisztérium, Gazdasági és

Közlekedési Minisztérium, Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, Egészségügyi Minisztérium, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Informatikai és Hírközlési Minisztérium, Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága, Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Magyar Államkincstár Fővárosi és Pest Megyei Regionális Igazgatósága, Vám- és Pénzügyőrség öt központja, három parancsnoksága, egy intézete, számos központi hivatal/iroda (7), hatóság/autonóm szerv (5), felügyelet/szolgálat (3), állami részvénytársaság (7), közhasznú társaság (10), (köz)alapítvány (19), kamara (1), intézet (23), országos (kisebbségi) önkormányzat (4), kulturális és sportszerv, közgyűjtemény (14) egyéb szerv (3).

A Magyar Országgyűlés Hivatala ellenőrzésére 2007 februárjában kerül sor, az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium, továbbá a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium ellenőrzése az átszervezés miatt maradt el, de a feladataikat átvevő Szociális és Munkaügyi Minisztérium ellenőrzése megtörtént. Az Oktatási Minisztérium ellenőrzésére annak átszervezése miatt csak 2007 elején kapunk lehetőséget.

A Filharmónia Dél-Dunántúli Koncertszervező és Rendező Kht. (Pécs) ellenőrzésére a vidéki helyszín miatt nem került sor, a Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht. ITDH ellenőrzése az átszervezés miatt csak 2007 első felében történik meg. A Magyar Rádió Rt. ellenőrzésére az elnökváltás miatt, az egykori Expo Irattára ellenőrzésére szervezési okokból 2007-ben kerül sor.

A Nemzeti Biztonsági Felügyelet ellenőrzése átalakulás miatt, a Műanyagipari Kutató Intézet ellenőrzése az intézet kétszeri lemondása miatt maradt el.

Terven felül – főként a szervezeti változásokhoz kapcsolódó iratátadás előkészítése vagy egyes részterületek, így a maradandó érték vizsgálata, az iratanyag felmérése, iratkezelési szabályzatok előkészítése, a selejtezés ellenőrzése céljából – az osztály által ellenőrzött szervek között volt: BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal, Igazságügyi Minisztérium, Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Igazságügyi Hivatal, Határőrség Országos Parancsnoksága, ORFK, Országos Területfejlesztési Hivatal, Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal, Központi Közlekedési Felügyelet, Csepeli Szabadkikötő, Agrárgazdasági Kutató Intézet, Konzervipari Kutató-Fejlesztő és Minőségvizsgáló Kht., Országos Szakfelügyeleti Módszertani Központ, Vám- és Pénzügyőrség 2. sz. Repülőtéri Vámhivatal. Továbbá felkeresték a köziratok bértárolását végző Docu-Tár és Archirex Kft. magáncégeket.

Az intézményi illetékességi gyűjtőterületi munka mutatói, 2002–2006

Tevékenység	2002	2003	2004		2005		2006	
			IV.	VII.	IV.	VII.	IV.	VII.
			osztályok együtt					
ellenőrzött szerv	113	141	44	147	44	149	39	125
			191		193		164	
ellenőrzési alkalom	159	182	54	188	104	187	94	138
			242		291		232	
iratkezelési szabályzatok, irattári tervek véleményezése		113	24	75	6	212	10	128
			99		218		138	
selejtezési jegyzőkönyvek felülvizsgálata	323	472	112	234	93	265	65	378
			346		358		443	

A III. Családi levéltárak és gyűjtemények osztálya a maradandó értékű magániratok védettségével kapcsolatos eljárásokban a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) számára

készített szakvéleményeket, ezenfelül adategyeztetéssel, adatkereséssel vagy digitális képzéssel is hozzájárult az eljárások lefolytatásához. Bár a védettségi ügyek elméletben nem az osztályt terheltek, a gyakorlatban a KÖH-nek nyújtott szakmai háttérmunka – különösen a védett levéltári anyag azonosítása – 2006-ban is jelentős feladat volt. A védettségi ügyekkel foglalkozó, 2006 májusában létrehozott Kulturális Javak Bizottsága egyik tagja hivatalból a levéltár egyik munkatársa, e testület munkájával 2001–2002 óta húzódó ügyekben sikerült KÖH-határozatot meghozatni.

II. Állománygyarapítás

Az illetékességi körben történő iratátvétel tervszerűen folyt. A munkatervben meghatározott cél, az 1989 előtt keletkezett kormányzati iratanyag átvételének felgyorsítása az egyes iratképzőknél tapasztalható pénzügyi és személyi nehézségek miatt csak részben teljesült. Több esetben került viszont sor 1990 után keletkezett maradandó értékű iratanyag átvételére. Az átvett iratanyag mennyisége az előző évhez képest azonban csökkent. Az iratfelderítések és iratmentések kiemelkedő eredménye volt a Távközlési Kutatóintézet nemzetbiztonsági szempontból különösen érzékeny minősített iratainak átvétele a Nógrád Megyei Levéltártól, illetve az ugyanezen levéltár tiribesi részlegében bértárolt rendezetlen és veszélyeztetett vállalati iratok (234,00 ifm) beszállítása. A Mikrofilmtárban fontos gyarapodást jelentett a szlovákiai és a moszkvai levéltárakból kapott levéltári anyag.

A Levéltár állománya **879,93** (2005-ben: 1090,11) iratfolyóméterrel gyarapodott. Ebből:

a) az I. Központi és regionális kormányzati szervek (1526–1867) osztálya által őrzött iratanyag ténylegesen **-0,94 iratfolyóméterrel fogyott**, mert az Abszolútizmus kori Levéltár repertorizálása során előkerült iratanyagot a Pest Megyei Levéltárnak, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárnak, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárnak és a Hadtörténeti Levéltárnak adták át (1849–1860, 1,00 ifm), míg az illetékességből vagy vétel, ajándék útján az osztályra szálal iratanyag került (0,06 ifm).

b) a II. Polgári kori kormányzati szervek (1867–1945) osztálya összegyarapodása **14,10 ifm**. Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárától, a Hadtörténelmi Levéltártól és Budapest Főváros Levéltárától vettek át illetékességi körbe tartozó anyagot, de az iratgyarapodás nagyobbik része az ún. második világháborús „menekített” iratanyag állományba vételéből (Igazságügyi Minisztérium, Pénzügy-minisztérium, Kereskedelem- és Közlekedésügyi Minisztérium, Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium állagaiban) származik (14,30 ifm). Az osztály 0,20 ifm-t adott át a III. osztálynak (Rajniss Ferenc iratai).

c) a III. Családi levéltárak és gyűjtemények osztálya összesen **27,14 ifm**-mel gyarapodott. 29,124 ifm-t a MOL-on kívülről, míg 0,98 ifm-t a II. és V. osztályoktól vett át. Ezenfelül 33 DF-számmal (298 fénykép) 10 oklevéllel, 219 pecséttel, 83 tervrajzzal nőtt az osztály iratállománya. Az osztály állománya iratátadás miatt 2,95 ifm-rel csökkent.

d) a IV. Gazdasági szervek osztálya gyarapodása **367,19 ifm**, ebből 2,4 ifm a II. osztálytól kapott az ún. menekített anyagból (összesen 50 szerv iratai, ebből 11 új fond, 2 új állag, a többi külső átvétel: Konsumex Külkereskedelmi Vállalat, 1956–2002; Mecseki Szénbányák Vállalat, 1991–2006; Monimpex Vállalat, 1996–1999; Agrotek Mezőgazdasági Termelőeszköz Kereskedelmi Vállalat, 1974–1998; Budapesti Árutözsde, 1992–2003; Chemimas Vegyipari Tervező és Fővállalkozó Vállalat, 2004; Deichsel A. Magyar Acéldrót-, Drótkötél- és Drótárugyár Rt., 1911–1945; Hungarofilm Vállalat, 1956–1995; Hungarofrukt Kft., 2006; Húsipari Hízlaló Vállalat, 1947–1994; Kultúra Külkereskedelmi Vállalat, 1993–1998; MÉH Tröszt, 1982–2002; Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, 1936–1950; Skála Word Trade Kft., 2006; Vasért Vállalat, 2003; December 4. Drótművek, 1945–1995; Kartográfia

Vállalat, 1954–1995; Magyar Posta Alközponti Üzeme, 1983–1990; Mavad Magyar Vadkiviteli Vállalat, 1959–1994; MAHART Szabadkikötő Rt., 1984–1986; Nitrokémia Iparvállalatok, 1916–1999; Volánsped Vállalat, 1986–1993; Ganz-féle Villamossági Rt., 1881–1955; Mozgóképforgalmazási Vállalat, 1948–1996; ÁPV Rt., 2005–2006; Bányászati Aknamélyítő Vállalat, 1967–1988; FÉGTHERM Gázkészülékgyártó Kft., 1990–1992; FÉG Fegyver- és Gázkészülékgyár Vállalat, 1894, 1948–1997; HÓDGÉP, 1950–1996; Lenin Kohászati Művek, 1952–1990; Ganz-Danubius Hajó- és Gépgyár Rt., 1960–2001; Ganz-Danubius Daru- és Gépgyár Rt., 1966–1997; Ganz Kovácsoló és Öntöde Vállalat, 1984–1997; Ganz Mozdony- és Vagongyár Vállalat, 1920–1998; Laboratóriumi Műszergyár Rt., 1948–1992; ORION Rádió és Villamossági Vállalat, 1955–2001; Videoton Computer Kft., 1972–1989; Üvegipari Művek, 1961–1997; Moeblocoop Fa- és Papíripari Gazdasági Szolgáltató Közös Vállalat, 1990–1996; Közúti Gépellátó Vállalat, 1975–1999; Comporgan Rendszerház Közös Vállalat, 1970–1996; Volán 21. sz. Vállalat, 1951–2004; ATI Közraktározási Vállalat, 1980–1997; IDEA, a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának Iparművészeti Leányvállalata, 1959–1991; Technoimpex Vállalat, 1970–1999; Lignimpex Vállalat, 2003–2004; Metalimpex Vállalat, 1988–2000; Udvarhely Vármegye Közjóléti Szövetkezet, 1941–1944; J. G. Jarre cég., 1932–1935; Értékpapír-gyűjtemény, 1855–1942). Az osztály ebben az évben iratot nem adott át más osztályoknak.

A Magyar Országos Levéltár és a Budapest Főváros Levéltára között a korábbi – az illetékességi elhatárolásra vonatkozó – megállapodások alapján a gazdasági szervek iratait illető fondegyesítés sajnálatos módon nem folytatódott, az egyeztetések is szüneteltek.

e) az V. Politikai kormányzervek (1945–) és MDP–MSZMP iratok osztálya gyarapodása **181,05 ifm** (Honvédelmi Bizottság, 1950–1999; Igazságügyi Minisztérium Elnöki és Személyzeti osztályok, 1950–1956; Oktatási Minisztérium TÜK iratok, 1980; Kulturális Minisztérium TÜK iratok, 1980; Legfőbb Ügyészség, 1984–1987, 1990; ORFK idegenrendészeti iratok, 1960–1980; Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal választási jegyzőkönyvek 2005–2006; Határőrség Országos Parancsnokság, 1989–1990; Tájékoztatási Hivatal személyzeti iratok, 1956–1988; Állami Népeségnyilvántartó Hivatal, 1970–1990; Határon Túli Magyarok Hivatala, 1992–2000; Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség, 1984–1990; Országos Testnevelési és Sporthivatal, 1960–1973; Magyar Közvéleménykutató Intézet, 1972–1986; Magyar Unesco Bizottság, 1959–1990; PHARE Programiroda, 1990–2002; ÁBMH Munkaügyi Információs Központ, 1981–1988; Magyar Távírási Iroda, 1950–2000; Bírói és Államügyészi Akadémia, 1949–1956).

f) a VI. Gazdasági kormányzervek (1945–) iratainak osztálya gyarapodása összesen **291,39 ifm** (Közelekedés- és Postaügyi Minisztérium, Légügyi Főosztály 1973–1983; Légügyi Igazgatóság, 1983–1993; Vám- és Pénzügyőrség, 1978–1989; Hírközlési Főfelügyelet, 1984–1989; Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság (LRI), 1973–1993; Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, 1966–1989; Közlekedési Hírközlési és Vízügyi Minisztérium, Hajós Béla h. államtitkár iratai (1973) 1990–2000 (2001); Külkereskedelmi Minisztérium /egyres állagok/, 1957–1987; Kereskedelmi Minisztérium /egyres állagok/, 1988–1990; Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériuma miniszteri és államtitkári iratok, 1990; Szilikátipari Központi Kutató és Tervező Intézet, 1977–1995; Távközlési Kutató Intézet (Távközlési Innovációs Rt.), 1952–2003; Moharos József TOT elnökhelyettes iratai, 1958–1977 ; Központi Vámigazgatóság, 1945–1964; Agrárgazdasági Kutató Intézet, 1957–1966; Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium általános és minősített iratok, 1973–1983).

Az iratgyarapodás tételes jegyzékét a magyarországi közlevéltárak iratgyarapodásáról készült kiadvány tartalmazza.

A Magyar Országos Levéltárban őrzött levéltári anyag 2006. december 31-én **74 151,93** iratfolyóméter volt.

Ebben az évben a Magyar Országos Levéltár anyagáról készült mikrofilmekből 749 938 felvételt (2005: 1 225 874 felvétel) a szlovákiai anyagról 63 251 felvételt, az oroszországi anyagról 17 435 felvételt vettek állományba. A Filmtár 2005. december 31-i állománya: 64 513 195 felvétel.

III. Állományvédelem

1. Általános tevékenység

Az állományvédelmi tevékenység az előző évekhez hasonlóan jó színvonalon folyt. A X. Állományvédelmi osztály az elkerülhetetlen nehézségek (betegségek, nagy számú előre nem tervezhető feladat) ellenére jó színvonalon teljesítette mind az intézményt, mind az egész magyar levéltárügyet érintő feladatait. Az előző években megkezdett folyamathoz illeszkedve a megelőző állományvédelmi tevékenység különös hangsúlyt kapott az év folyamán is.

- az intézmény állományvédelmi programja alapján az ennek megvalósítására kidolgozott 2007. évi intézkedési terv elkészült.
- Az osztály
- folytatta a raktári körülményekre (klímára) vonatkozó adatok gyűjtését és kiértékelését;
- folytatta a restaurálási munkák számítógépes dokumentálását;
- elvégezte a kiállítási céllal kölcsönzött iratok állapotleírását (5 kiállítás);
- szakmai tanácsokat adott külső intézményeknek és magánszemélyeknek (16 hazai és 1 külföldi levéltár, 6 irattár, 2 könyvtár, 5 intézmény)
- restaurálási szolgáltatásra 14 részletes állapotfelmérést és restaurálási tervet tartalmazó árajánlatot készített.
- munkatársa külön megbízásként részt vett az NKÖM Levéltári Szakfelügyelet tematikus vizsgálatában 21 levéltárban.
- vezetője irányította a levéltári anyag savmentesítésére indított kísérleti projektet.

Valamennyi osztályon folytatódott a sérült és elhasznált dobozok cseréje, az egész levéltárban összesen 956,39 ifm iratanyagot dobozoltak át (így különösen az I. Központi és regionális kormánysszervek (1526–1867) osztályán 419,60 ifm, az V. 1945 utáni politikai kormánysszervek osztályán 187,13 ifm irat be/átdobozolására került sor).

2. Állományellenőrzés

Az éves állományellenőrzés külön terv alapján valamennyi szervezeti egységben megtörtént.

3. Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás)

2006-ban a levéltári anyagról továbbra is két módon készítettük biztonsági másolatokat: a hagyományos mikrofilmezés mellett ugrásszerűen nőtt a tömeges digitális felvételezés mennyisége – ez utóbbit részben külső vállalkozó végezte. A Bécsi kapu téri épületben őrzött, veszélyeztetett állapotú, értékes levéltári anyag digitális felvételezéséhez az épületben önálló – de a VIII. Reprográfiai osztály szervezeti kereteiben működő – labor jelentősége folyamatosan nő.

Az iratörző osztályok előkészítő tevékenysége a mikrofilmezést és a digitalizálást szolgálta: mikrofilmezésre több mint 1,2 millió pagina, digitalizálásra közel 8500 pagina

iratanyagot, 14 000 térképszelvényt készítettünk elő. Ezt a mennyiséget – figyelemmel az előző évi maradványra is – a levéltár műhelye nem tudta a tárgyévben felvenni, ez áthúzódik a következő év(ek)re is.

Biztonsági másolatokhoz előkészített iratanyag mennyiségi mutatói, 2006

osztály	mikrofilmezésre		digitalizálásra		összesen	
	r.e./[ifm]	pag.	ifm	pag.	pagina	
I.	96 cs. [13,44] 39 d. [5,45]	112 713 36 807	8. cs.[1,12]	8411	20,01	157 931 ¹
II.	607 köt. [60,7] 327 cs. [45,78]	357 448 386 980			106,48	744 428 ²
III.	75 cs. [10,5]	[90 000]		194 db 14 000 szelv.		[90 000] 194 db 14 000 szelv.
IV.	20,06	[160 460]				160 460
V.	385 d. [46,2] 79 köt. [3,95]	[385 000] [31 600]				416 600
VI.	n.a.	n.a.				
Összesen	[206,08]	[1 194 108]	[1,12]	8411 194 db 14 000 szelv.		[1 202 519] 194 db 14 000 szelv. [2005-ben: 1 684 955 p.]

[Számított értékek]:

1 cs. = 0,14 ifm = kb. 1200 pag.; 1 d. = 0,12 ifm = kb. 1000 pag.; 1 köt. = 0,1 ifm = kb. 800 pag.; 1 ifm = 7 cs. = 8 d. = 8000 pag.

A mikrofilmműhely 2006-ban 749 938 (2005: 717 193) felvételt készített a Magyar Országos Levéltár anyagából. (A 830 624 /2005: 843 388/ összfelvétel: a saját anyagon felül a Yad Vashem Intézet, a Holocaust Memorial Museum, a Burgenlandi Tartományi Levéltár és mások számára készített 80 686 felvételt is tartalmazza.)

¹ Az osztály hibásan összesítette a számot.

² Az osztály hibásan összesítette a számot.

4. Restaurálás

A tervezett restaurálási munkák – beleértve a jelentős szolgáltatási igényeket is – teljesültek. A munkaidő 75%-át a tervmunkára és a gyorssegélyre (ennek 10%-a), valamint legfeljebb 25%-ban szolgáltatásra kívántuk fordítani. Ténylegesen a tervezett munkaidő 92,5%-át fordították tervmunkára, 139,3%-át fordították gyorssegélyre (tehát a tervezettnél közel 40%-kal több gyorssegélyre volt szükség). Az időkeret kevesebb mint 25%-ában (13,9%) külső megrendelők – 10 intézmény és 1 magánszemély – számára szolgáltatás keretében történt munkavégzés értéke 5 818 191 Ft (2005-ben: 8 429 310 Ft) volt.

Dokumentumtípus	egység	tervmunka	gyorssegély	szolgáltatás	összesen
Irat	fólió	16 701	1251	508	18 460
Pergamenlap	db			4	4
Missilis	fólió	519	104	5	628
Oklevél	db/egység	8	21/29	63	92/100
Festett címerkép	db	1			1
Címereslevél	db	2	6	1	9
Tervrajz	db/egység	244/340		3/4	247 /344
Térkép	db/egység	23/26		96/120	119/146
Családfa	db		2		2
Síremlékrajz	db		1		1
Kötésrestaurálás	db	2	1	2	5
Kötéskonzerválás	db			3	3
Pecsétmásolat	db	3	5 negatív 65 pozitív		70
Pecset- és pecsétok konzerválása	db			1	1
Védődoboz-készítés oklevélhez	db		18	10	28
Jegyzőkönyvek szétbontása	db		47		47

5. Állományvédelmi könyvkötés

A levéltári anyaghoz 2 egészbőr, 10 félbőr, 132 egészvászon, 282 félvászon, 13 triplex, 58 brossúrakötés és 26 kötésjavítás készült (összesen 523 kötet) – ezekkel együtt 12 573 lapot konzerváltak. Ezen belül a levéltári kötetek 4 bőr, 9 félbőr, 23 egészvászon kötetet kaptak. 282 könyvtári folyóirat félvászon és 41 db egészvászon, 13 triplex kötetet, kapott, 24 könyvtári kötet eredeti kötését helyreállították. Szolgáltatásként 3 egészvászon kötés készült. Ezenfelül a levéltári anyaghoz speciális dobozokat készítettek (5) vagy javítottak (4), borítópapírt festettek (90 ív). A kötésmunkák között szerepelt jegyzőkönyv-szétbontás (1 db), mappakészítés (2) címkeragasztás (34), palliumvágás (93 500), cédulavágás (4000) és kartonlapvágás (3425) is.

6. Fertőtlenítés

Szakmai döntés alapján fertőtlenítést csak végképp elkerülhetetlen, kizárólag kellően indokolt kivételes esetben – friss fertőzés, restaurálás előtt – végez az intézmény. A beszámoló évében fertőtlenítést nem végeztünk.

7. Hangfelvételek, gyorsírással anyag mentése

Folytattuk az MSZMP Politikai Bizottsága üléseiről 1980–1989 között készült hangfelvételek korábban áttett (legélt vagy számítógépes szövegfájlba írt) szövegeinek ellenőrzését,

javítását és kiegészítését. A tárgyévben az 1981., 1986. évi ülések (27) összesen 3388 oldalnyi szövegének ellenőrzését, javítását, véglegesítését végeztük el.

IV. Rendezés

Az intézményben őrzött levéltári anyag rendje folyamatos korrekcióra, finomításra és ellenőrzésre szorul. Ennek megfelelően – elsősorban a IV. Gazdasági szervek, az V. Politikai kormánysszervek (1945–) és MDP–MSZMP iratok osztályán, a VI. Gazdasági kormánysszervek (1945–) iratainak osztályán – kiemelt jelentőséggel bír az iratok középszintű rendezése.

Alapszintű rendezésre két esetben került sor. A Magyar Nemzeti Bank 1848 utáni iratanyaga, amelyet korábban még az Új Magyar Központi Levéltárban rendeztek, a szerv belső szervezeti átalakításai miatt egyáltalán nem tükrözte annak struktúráját, az újabban beérkezett iratanyag nem volt beilleszthető a korábbi állagokba, illetve indokolatlan szinteket (bankelnökök önálló állagai) tartalmazott. A szervezeti struktúrát jobban tükröző, az újabban beérkező iratanyag beillesztését lehetővé tevő alapszintű rendezést végeztünk. Az Ortutay-hagyaték feltárásakor derült ki, hogy az iratanyag köziratokat is tartalmazott, a fondképzők és a proveniencia megállapítása (egyúttal az illetékes iratörző osztály meghatározása) céljából alapszintű rendezésre volt szükség.

Ellenőrző rendezésre – szinte valamennyi osztály végzett ilyen jellegű munkát – a munkatervi irányelvek szerint csak indokolt esetben kerülhetett sor, elsősorban ott, ahol repertóriumok előkészítése folyik. A Bécsi kapu téri kutatóterem felújítása miatt az itt működő osztályok a tervezettnél nagyobb mennyiségű rendezési munkálatokat végeztek el.

A rendezési munkálatok mennyiségi mutatói, 2003–2006

Rendezés (~) jellege	2003	2004	2005	2006						
				összes	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
					osztály					
Ellenőrző ~	611,98	1461,46 10 567 p.	690,22	1530,08	321,00	77,41	32,44		155,44	943,79
Kiegészítő ~ ~		246,41	110,58	127,96			9,60			118,36
Raktári rend ~ ~	2825,40			0						
Alapszintű ~	64,80	102,04	159,4	434,1				430,74	3,36	
Középszintű ~	202,60	1122,3 36 888 p.	497,27	247,85		14,10	34,60	76,02	22,08	101,05
Darabszintű ~	97,27	63,39 1114 pe. 284 f. 236 tk./tr.	14,09 922 pe. 325 f.	12,00	0,28		5,84		5,88	
Mintaállványozással összekötött raktár~	1238,82	472	1082,9 8	1565,32	362,00	97,32	14,28	40,00	212,52	839,2
Átrendezés		2197,54 64 762 p.	59,65	0	n.a.					
Címelés és jelzetelés		230,83 126 db	170,96 700 d.	836,58 2300 DF	0,28	366,28	80,80 2300 DF	351,10	38,12	n.a.

Megj.: A mennyiségek mértéke ifm vagy: p.= pagina; pe. = pecsét; f. = fénykép; tk. = térkép; tr. = tervrajz; d. = doboz

V. Selejtezés

A IV. Gazdasági szervek osztálya a Magyar Vasúti Forgalmi Rt. iratainak selejtezésével 1 napot töltött, a VI. Gazdasági kormányzati szervek osztálya az Országos Tervhivatal selejtezését a fenntartó szakminisztérium jóváhagyását követően 2007-ben végzi majd el. 2007-re áthúzódó feladat az állagban található többes példányok, illetve a még 2002-ben az Általános iratok állagából leválasztott többes példányok selejtezése.

VI. Segédletkészítés

Középtávú szakmai célkitűzéseinknek megfelelően a beszámolási időszakban továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk a segédletkészítésre, amely elsősorban a korábbi években megkezdett munkák folytatását jelentette.

1. Az e-Archívum nyilvántartó program számára további fondleírások készültek az iratórzó osztályokon
2. **(Áttekintő) raktári jegyzékek** készültek valamennyi osztályon összesen 1944,82 ifm iratanyagról (2005: 2122,79; 2004: 2264,12 ifm; 2003: 1625,96 ifm).
3. A **repertóriumok** összeállításában jelentős előrehaladás történt: Az I. osztályon egyszerűsített elvek mentén felgyorsult a Helytartótanácsi Levéltár C 53 állagának repertorizálása, így 2008-ra a helytartótanácsi repertórium várhatóan elkészül. Az osztály megkezdte az Abszolútizmus kori Pénzügyigazgatási Levéltár repertóriumának összeállítását is. A II. osztályon a Külügyminisztériumi Levéltár II. kötetének lektorálás utáni javítása megkezdődött, a Sajtó Levéltár javítása 2007-re is átnyúlik, a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium repertóriumának kiadását az ún. „menekített” iratanyag integrálása, továbbá a fondképző működési időhatárának napirenden lévő felülvizsgálata késlelteti. A Belügyminisztériumi Levéltár repertóriumát egyelőre lekerült a napirendről. A VI. osztályon elkészült az Országos Tervhivatal levéltára repertóriumának kézirata, amely 2007-ben kerül lektorálásra.
4. Különböző **jegyzékeket, lajstromokat, katalóguslapokat, mutatókat** valamennyi iratórzó osztályon készítettek a kutatómunka és a szakmai feltáró munka segítségével. Így pl. a II. osztályon folytatták a különböző minisztériumi fondokban lévő alapítványi ügyek és egyesületi iratok feltárását és lajstromozását.
5. A II. osztályon felmérték a levéltári iratanyaghoz tartozó korabeli irattári segédkönyvek (iktató-, mutató-, felszerelő-, idegenszámmutató-könyvek) mennyiségét, állapotát, hogy megállapítsák a később megvalósítandó mikrofilmzés (és arról digitalizálás) időbeni ütemezését. A minisztériumi jegyzőkönyvek napirendi pontjait és a szkennelt jegyzőkönyvek oldalszámait összerendelték (86 000 rekord).
6. A középkori Magyarország levéltári forrásainak adatbázisa a folyamatos ellenőrzés mellett kiegészült a nyomtatásban korábban megjelent okmánytárak (Szentpétery Imre, Borsa Iván /szerk./: Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. II. kötet, 2–3. füzet. Bp., 1961. és Borsa Iván /szerk./: Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. II. kötet, 4. füzet. Bp., 1987) jelzeteinek konkordanciájával, ezek digitális kiadásra előkészítése is megtörtént; ellenőrizték a budai káptalan levéltári regesztáit, a DL-DF növedéket beépítették az adatbázisba (DL 108191–108291; DF 292029–292500). A III. osztályon őrzött ún. pecsétleíró kartonok 1526 előtti részét rögzítették, hibáit javították a DL-DF adatbázisban. (V1-V2-V4: 295 db, V8: 1405 db). További 1400 regeszta rögzítése, adatbázisba illesztése is megtörtént.
7. Számítógépen rögzítették az Óváry Lipót-féle oklevélregeszták további részét (800 db).

8. A térképtári adatbázis építése lelassult, 395 új leírás készült, miután a munka középpontjába a térképek digitalizálásához kapcsolódó adatbázisrészek ellenőrzése került. A nem digitalizálás alatt álló anyagrészhez kapcsolódóan 5280 katalóguslapot ellenőriztek.
9. Az Urbaria et Conscriptioes CD-n megjelent adatbázisba foglalt ismertető leírásainak folytatásaként a C 59 Departamentum urbariale urbáriumainak 2004-ben megkezdett feldolgozása – az irategyüttes jövőbeni digitalizálásának előkészítéseként – befejeződött.
10. Befejeződött a Királyi Könyvek adatainak kétszeri ellenőrzése, a teljes sorozat újradigitalizálása (színes kettős oldalak), és december 14-én megjelent az anyag dupla DVD-n, az Arcanum Adatbázis Kft-vel közös kiadásban. Ezzel az 1997-ben megkezdett, sokáig a befejezés közeli reménye nélkül, mégis nagy energiákkal végzett „forráskiadás” igen jelentős eredménnyel zárult. A kiadvány az A 57 és a K 19 állagok összesen 73 kötetét tartalmazza, adatbázissal együtt.
11. A Családtörténeti cédulagyűjtemény címeres pecségei mutatójának számítógépes rögzítése megkezdődött. A tervezett 500 helyett 5151 cédula készült el.
12. Befejeződött az 1952–1954 között keletkezett minisztertanácsi jegyzőkönyvek napirendi jegyzékének az összeállítása.
13. Befejeződött az MDP vezető szervei ülései napirendi jegyzékeinek felülvizsgálata. (1953–1956).
14. Elkészült a Digitális Fotók Adatbázisa nyilvántartó program, 2007-től már üzemszerűen csak ebben lehet digitális képre vonatkozó megrendelést feladni. A programot többek között felkészítettük bármilyen felépítésű jelzetrendszer kezelésére (a jelzettípusok kialakítása, a levéltári egységek típusba sorolása és a teauruszok feltöltése folyamatos), a program nyilvántartja továbbá a fotók megrendelőit, valamint nyilvántartja és elérhetővé teszi – a képek továbbhasznosítását megakadályozó védelemmel ellátva – a digitális fotókat is.

VII. Kutató- és ügyfélszolgálat

1. Kutatószolgálat

A statisztikai adatok szerint a kutatóforgalom a beiratkozott kutatók száma a korábbi időszakhoz képest nagyobb mértékben (11%-kal), a kutatási esetek száma kisebb mértékben (5%) csökkent, ami azt jelenti, hogy egy kutató átlagosan 8,5 alkalommal kutat, és ez továbbra is megterheli a kutatószolgálat személyi és tárgyi kapacitását. 2006-ban végre sor kerülhetett a Bécsi kapu téri épület kutatótermének felújítására, emiatt azonban augusztus 20-tól itt a kutatás szünetelt. A már év elejétől több kommunikációs csatornán közzétett bezárás miatt az év első nyolc hónapjában szokatlanul erős nyomás nehezedett a kutatószolgálatra, a 32 férőhelyen a bezárást megelőző hetekben napi 80 fős látogatószámot is mértünk. Az adatokat arányosítva, a Bécsi kapu téri kutatóterem forgalma 21%-kal (kutatási esetek) és 10%-kal (kérőlapok száma) növekedett.

Változatlanul jelentős a családtörténet iránti érdeklődés, a filmtár anyagának használata. A külföldi kutatók száma 258 (2005-ben: 340) volt. A kutatói adatbázis (KUTINFO) technikai okokból néhány esetben nem működött, ilyenkor az adminisztrációt manuálisan végezték. A 2003-ban bevezetett egységes kutatási szabályzat alapján folytatódott az intéz-

ményen belüli eltérő gyakorlat fokozatos felszámolása, ám számos ponton továbbra is jelentős különbségek vannak az egyes kutatótermek között.

Az iratanyag kutatásának egyes mennyiségi mutatói, 2003–2006

Kutatótermek	Kutatók				Kutatási esetek				Kérőlapok			
	2006	2005	2004	2003	2006	2005	2004	2003	2006	2005	2004	2003
I. épület, Bécsi k. tér	1022	1357	1428	901	6 664	8 249	7895	8381	7 627	10 336	10 243	9 452
II. épület, Hess A. tér	377	365	364	215	3 719	3 336	3623	3594	5 030	4 045	3 659	4 587
III. épület, Óbuda	1046	1024	917	658	10 504	10 401	8949	8554	10 361	9 761	8 508	8 647
ebből filmkutató	842	899	754	535					8 650	8 321	6 908	6958
Összesen:	2445	2746	2709	1774	20 887	21 986	20 467	20 136	23 018	24 142	22 410	22 686

A kutatók által megrendelt fénymásolatok száma 113 843 (2005: 176 824; 2004: 161 160; 2003: 166 420; 2002: 214 485) darab volt, azaz az állományvédelmi okokból hozott korlátozó – és szolgáltatásbővítő – intézkedések nyomán jelentősen csökkent (↓35,61%) a fénymásolatok készítése. A hagyományos reprográfiai szolgáltatások mennyiségi mutatóiban jelentős visszaesés tapasztalható, csökkent a mikrofilmről készített filmmásolatok száma (↓12,4%) a színes (↓47,1%) és fekete-fehér (↓56,4%) nagyítás. Az újabb technikai eljárás egyre népszerűbb, ezt jelzi, hogy míg az egyedi digitális felvételek száma – a Bécsi kapu téri 4 hónapos zárva tartás ellenére – elérte a 33 593 felvételt, aközben a saját digitális kamerát használók száma is jelentős: a Bécsi kapu téren 399 db (394 egynapos, 4 ötnapos és 1 éves), az óbudai kutatóteremben 43 egynapos fotójegyet adtunk ki. Ebből származó bevételünk 513 000 Ft volt, vagyis a kieső fénymásolatbevételt kompenzálja, és jelentős energiát takarítunk meg azzal, hogy fénymásolásra előkészíteni, másolni és reponálni jóval kevesebbet kell.

Reprográfiai szolgáltatások mennyiségi mutatói, 1999–2006

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
1 Mikrofilmről filmmásolat	42 640	48 791	50 730	63 028	53 516	66 350	57 259	50 074
2 Mikrofilmről digitális másolat (MOL-nak)	21 900		1396	9631	10423	8288		
3 Színes nagyítások	482	911	951	1 651	1 852	2 626	1 502	934
4 Fekete-fehér nagyítások	571	1 066	1 257	2 210	1 477	2 357	2 549	3 658
5 Fekete-fehér kisfilm/felvétel	40	108	196	1 255	429	975		
6 Színes kisfilm/felvétel	0	284	120	1 651	1 969	164		
7 Egyedi digitális felvétel	33 593	19 906	16 584	8 486	4 077	222		
8 Egyedi digitális felvétel (MOL-nak)	19 092							
9 Tömeges digitális felvétel (MOL-nak)	36 135	34 129	50 000	10 000				
10 Fénymásolat (Canon, Xerox)	113 843	176 824	161 160	166 420	214 485			

A kutatóforgalomról kialakított képhez hozzátartozik a filmtárból teljesített kölcsönzési esetek száma, ami ebben az esztendőben gyakorlatilag nem változott az előző évhez képest. 465 eset és 1881 doboz volt: az elmúlt nyolc esztendőben az átlag közel 430 eset és 1700 doboz körül mozgott. Ez is jelzi, hogy az intézmény mily jelentős szerepet tölt be a helytörténeti forrásbázis közvetlen elérhetőségének biztosításában.

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
kölcsönzési eset	465	471	508	412	393	407	360	415
kölcsönzött dobozok	1872	1881	2011	1651	1527	1588	1489	1631

A kutatási célú kölcsönzések száma a Bécsi kapu téri kutatóterem zárva tartása miatt az előző évnek több mint kétszerese volt. Levéltárközi kölcsönzéssel 13 970 (2005: 9968; 2004: 6489; 2003: 2848) oklevélfényképet kölcsönöztünk 3 intézménynek és három magánszemélynek.

Az év legjelentősebb kiállítása a magyar és luxemburgi Zsigmond-kiállítás volt, amelyen nemcsak dokumentumainkkal reprezentáltuk intézményünk gyűjteményét, hanem Orosz Katalin főrestaurátor aktív közreműködésével is. 5 belföldi kiállításra (Szépművészeti Múzeum: Zsigmond-kiállítás; Hadtörténeti Múzeum; Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány, Országos Széchényi Könyvtár, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal) 21 eredeti oklevelet, 15 eredeti iratot, és 2 pecsétmásolatot, Szlovákiában (Habsburg Mária-kiállítás) és Luxemburgban (Zsigmond-kiállítás) rendezett kiállításokra pedig két alkalommal összesen 14 eredeti oklevelet kölcsönöztünk.

2. *Ügyfélszolgálat*

A központi (I.) épület információs irodája – és a kutatótermek – a tájékoztatás elsődleges intézményi központjai, ahová több száz elektronikus levél, írásos, telefonos és személyes kérdés érkezik. 2006-ban a Bécsi kapu téri kutatóterem zárva tartása ellenére 6290 esetben adtak tájékoztatást (2005: 6865 eset). Ezenfelül valamennyi osztálynak igen jelentős szóbeli és írásos tájékoztató munkát kell ellátnia, így pl. a II. osztály 582 aktát intézett el, de a szerb állampolgárok kárpótlási ügyeivel kapcsolatos kérelmek megválaszolása 2007-re is áthúzódik; az V. 1945 utáni politikai kormánysszervek és MDP–MSZMP iratok osztálya 165 (2005: 284; 2004: 199; 2003: 201) megkeresésre válaszolt munkaviszonnyal (utóbbi a magyar–NDK munkavállalói egyezményt érintette), 135 kárpótlással kapcsolatos esetben.

A IX. osztály munkatársai az I. osztállyal szoros együttműködésben kidolgozták a kiállítási célú kölcsönzések új menetrendjét és a kölcsönzések, valamint a levéltárlátogatások lebonyolításához szükséges formanyomtatványokat. Az intézmény kutatótermeinek adatait tartalmazó „intézményi névjegyet” és a Bécsi kapu téri épület iránt érdeklődők tájékoztatását szolgáló kártyát, valamint új formátumú látogatói jegyet készítettek.

VIII. *Kiadványkészítés*

A Magyar Országos Levéltár a kiadványkészítésben ebben az esztendőben is jelentős eredményeket ért el. Kiemelkedő jelentőségű volt, hogy a 250. évfordulóhoz kapcsolódva megjelentettük Lakos János tollából az intézmény történetét, magyar, német és angol nyelven a Bécsi kapu téri palotáról *Archivum regni, regnum archivi* címen Szelényi Károly fotóalbumát, valamint a Nemzet emlékezete c. DVD-t.

Megjelentettük a Levéltári Közlemények 2006. évi két kötetét (felelős szerkesztő Katona Csaba), társkiadóként biztosítottuk a Turul (felelős szerkesztő Nyulásziné Dr. Straub Éva) megjelenését. Megjelent – megújult szerkesztősséggel – az ArchivNet című 20. századi internetes forrásközlő folyóirat hat száma (felelős szerkesztő: Ólmosi Zoltán), benne munkatársaink 27 közleményével.

A minisztertanácsi jegyzőkönyvek (1867–1944) és az állampárt (MDP, MSZMP) vezető testületei jegyzőkönyvei digitalizált képeit, továbbá a Levéltári Közlemények 1923–2002 közötti évfolyamait „Digitarchiv” címen önálló weboldalon szolgáltatjuk (www.digitarchiv.hu).

A magyar-orosz levéltári vegyes bizottság keretében közreműködtünk a Magyar hadifoglyok a Szovjetunióban. Dokumentumok (1941–1953). Főszerk.: Varga Éva Mária. Moszkva–Budapest, 2006 c. kötet összeállításában.

Továbbra is együttműködtünk a Balassi Bálint Intézettel, az Országos Széchényi Könyvtárral, a Magyarorságtudományi Társasággal a Lymbus. Magyarorságtudományi Forrásközlemények (felelős szerkesztő Kerekes Dóra), valamint a Magyar Levéltárosok Egyesületével és az Önkormányzati Levéltárak Tanácsával együttműködve a Levéltári Szemle kiadásában.

A bécs-budapesti Archiv kiadó Magyar Történelmi Archívum c. sorozata a magyar történelem egy-egy fontos eseményére vonatkozó dokumentumok faksimile kiadása, amely a múlt iránt érdeklődők széles köréhez juttatja el az intézményben őrzött legjelentősebb forrásokat. 2006-ban 12 tematikus füzet jelent meg, zömében munkatársaink közreműködésével. A sorozatot nagy érdeklődés kíséri.

Az intézmény kezdeményezésére az 1956-os forradalom 50. évfordulója alkalmából külső szerzők (Baráth Magdolna és Sipos Levente) állították össze a MOL és a Napvilág kiadó közös kiadványát a *Snagovi foglyok. Nagy Imre és társai Romániában* c. forrásgyűjteményt.

Részesei voltunk a Kosáry Domokos szerkesztésében elkészült *Bevezetés Magyarország történetének forrásaiba és irodalmába* c. sorozat további kötetei előkészítésének. (Konzorcium az MTA Történettudományi Intézetével, koordinátor Kulcsár Krisztina)

Több munkatársunk publikált az év folyamán önálló köteteket, kisebb-nagyobb történeti közleményeket, forrásokat, előadásokat tartott konferenciákon. Ezek felsorolását a munkatársak bibliográfiája tartalmazza.

Egyes kiadványok megjelenése a technikai előkészítés elhúzódása miatt, mások a késedelmes elkészítés miatt (kéziratban az esztendő végén elkészültek ugyan, de további kiegészítések szükségesek ahhoz, hogy megjelenjenek) a következő évre tolódtak.

Továbbra sem sikerült maradéktalanul elérni, hogy minden intézeti kiadványnál pontos és részletes ütemterv készüljön. Változatlanul átgondolást igényel az intézményi kiadványpolitika a tekintetben is, hogy mely munkák kiadását kell önállóan felvállalni és mikor célszerű kiadókkal társulni valamely munka kiadására.

1. Megjelent kiadványok

Levéltári Közlemények, 2006. 1. és 2. szám (206 / 272 pag.)

Levéltári Szemle 2006. 1–4 számok (társkiadó)

Turul, 2006. 1–4 számok (társkiadó)

Lymbus. Magyarorságtudományi forrásközlemények, 2006 (társkiadó) 412 pag.

Levéltári Szemle repertórium (1961–2004). Összeáll.: Nagy Gábor. Bp., 2006. 400 pag.

*

Lakos János: A Magyar Országos Levéltár története. MOL Bp., 2006. 547 pag.

A snagovi foglyok. Nagy Imre és társai Romániában. Összeáll., jegyz. és bev. tan.: Baráth Magdolna–Sipos Levente. Bp., MOL–Napvilág, 2006. 463 pag.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának jegyzőkönyvei, 1957. július 2.–december 28. Szerk., jegyz. és bev. tan.: Baráth Magdolna–Feitl István. MOL, Bp., 2006. 1136 pag.

Varga János: A királyi serviens (Pótfüzet a Levéltári Közlemények 77. évfolyamához) 103 pag.

*

Sunkó Attila: Pecsétgyűjtemény. V szekció (repertórium). Bp., 2006. 132 pag.

Sipos Antalné: Az államosítás előtt működött élelmiszeripari vállalatok repertórium. MOL, Bp., 2006. 215 pag.

*

A Magyar Történelmi Archivum füzetei, az Archiv kiadó gondozásában Bp., 2005–

- § Mária Terézia trónra lépése (1741)
- § „Habár fölül a gálya...” (1956)
- § Mátyás király (1443–1490)
- § Batthyány Lajos miniszterelnöki kinevezése (1848)
- § Az ónodi országgyűlés (1707)
- § A bécsi béke (1606)
- § IV. Károly visszatérési kísérletei (1921)
- § A Függetlenségi Nyilatkozat (1849)
- § Bárdossy László miniszterelnöki kinevezése (1941)
- § Két király közt (1526–1541)
- § A kiegyezés (1867)
- § Bethlen-konzolidáció (1921–1932)
- § Az Akadémia megalapítása (1825)
- § A tatárjárás Magyarországon (1241–1242)

2. Elektronikus kiadványok, adatbázisok (internet, CD, DVD)

A nemzet levéltárának kincsei (DVD) – kereskedelmi forgalomban nem kapható

ArchivNet, 2006. 1–6. szám

Az Arcanum Adatbázis Kft-vel közösen kiadott dupla DVD-k (15-16 GB-nyi anyag):

- § Királyi Könyvek Libri Regii, 1527–1918
- § A Magyar Országos Levéltár Térképtára, I. Kamarai térképek (1747–1882)
- § A Magyar Országos Levéltár Térképtára, II. Helytartótanácsi térképek (1735–1875)

3. Elkészült, lektorált kiadványok

Minisztertanácsi jegyzőkönyvek napirendi jegyzékei 1950. február 25.–1952. augusztus 14. Szerk.: G. Vass István, összeáll.: Haász Réka, Katona Klára, Kurecskó Mihály, Szűcs László, G. Vass István.

Pataki Józsefné–Kugyela Ákos–Sváby Enikő: Gumiipari Vállalatok repertórium, 1890–1971.

4. Munkában lévő kiadványok

A Bánffy-kormány minisztertanácsi jegyzőkönyvei (1895–1899) (Koroknai Ákos)

Nagy Ferenc II. és III. kormányának minisztertanácsi jegyzőkönyvei, 1946. november 20.–1947. május. (Szűcs László–Vass István–Haász Réka)

A Kádár kormány minisztertanácsi jegyzőkönyvei 1956. november–1958. január (Baráth Magdolna)

Kelemen Lajos levelezése Veress Endrével (Kálnoki Kis Tamás)

Magyar–sehszlovák kapcsolatok, 1949–1964 (Lázár György)

A magyar állam szervei 1970–1990 c. kiadvány adatbázisban történő átdolgozása.

Dokumentumok a bádeni levéltári egyezmény történetéhez (forráskiadvány, II. osztály)

Székely Vera: A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium tisztségviselőinek archontológiája 1867–1919 c. kéziratának kiegészítése és átdolgozása (Bertók Lajos)

Dr. Kálniczkyne Katz Veronika: A Magyar Nemzeti Bank repertórium

Körösmezei András: Az államosítás előtt működött vas-, fém-, gépipari vállalatok repertórium (1885–1967)

Pusztainé dr. Pásti Judit: Az államosítás előtt működött kereskedelmi vállalatok repertórium (1916–1948)

IX. Közművelődés és tudományos közélet

A korábbi évekhez hasonlóan – noha évek óta első ízben fordult elő, hogy nem rendelkezünk ehhez pénzügyi feltételekkel – a Levéltár minden lehetőséget felhasznált arra, hogy tevékenységét az intézmény sajátosságainak megfelelő formában megismertesse a közvéleménnyel. Az Európai Örökség Napjai rendezvényre a levéltárban őrzött dokumentumtípusokból, valamint a levéltár történetére vonatkozó dokumentumokból rendeztünk kiállítást.

A kiállításokat és a központi épületet 40 csoportban 763 fő tekintette meg munkatársaink szakszerű ismertető vezetésével. Ezenfelül az Európai Kulturális Örökség Napjai keretében 2911 látogató járt az épületben. A kétnapos rendezvényen 17 munkatársunk végzett vezetést.

Az 1956-os forradalom 50. évfordulója alkalmából *A forradalom vidéken* címmel az MTA Történettudományi Intézetével közösen tudományos konferenciát, az Orosz Kulturális Központban pedig dokumentumkiállítást rendeztünk. Dokumentummásolatokkal segítettük a moszkvai Magyar Kulturális Intézet 1956-os kiállítását. 13 alkalommal tartottunk könyvbemutatót a Levéltár és más kiadók kiadványaiból.

Munkatársaink előadóként, levezető elnökként a Magyar Levéltárosok Egyesülete, az Önkormányzati Levéltárak Tanácsa, a Magyar Történelmi Társulat és az önkormányzati levéltárak számos rendezvényén működtek közre. Több munkatársunk töltött be jelentős szakmai közéleti tisztséget. Prof. Dr. Gecsényi Lajos főigazgató a MTA Közgyűlésének

doktorképviselője, a MTA Történettudományi Bizottságának tagja, a Magyar Történelmi Társulat ügyvezető alelnöke, a Történelmi Szemle szerkesztőbizottságának tagja, illetve felelős szerkesztője, a Nemzeti Kulturális Alap Bizottságának, az ELTE levéltár szakos záróvizsga-bizottságának és több közalapítvány kuratóriumának tagja; dr. Szabó Csaba főigazgató-helyettes és dr. Körmeny Lajos az NKÖM Levéltári Kollégiumának tagjai; Prof. Dr. Érszegi Géza a Magyar Levéltárosok Egyesületének az alelnöke, a Balassi Bálint Intézet tudományos tanácsának tagja; Orosz Katalin és Tóth Tiborné a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület vezetőségének tagjai; Prof. Dr. Érszegi Géza, Albrechtné dr. Kunszeri Gabriella, Sölch Miklós az MLE választmányának a tagjai, Oross András a Fons folyóirat szerkesztőségének, Dr. Németh István az Urbs Várostörténeti Évkönyv szerkesztőségének, Szigetváry Éva a KKDSZ Elnökségének tagja.

X. Könyvtár

A Központi Könyvtárban és a Fiókkönyvtárban munkatársaink fennakadás nélkül ellátták az olvasószolgálati, gyűjteménykezelési és feldolgozási, bibliográfiakészítési feladatokat. A könyvtár vezetője kezelte a Levéltári Múzeum gyűjteményét. A könyvtári állomány külső erők bevonásával történő elektronikus feldolgozásának terve átmenetileg lekerült a napirendről.

A könyvtári állomány 966 művel (könyv és folyóirat) 1963 kötetben gyarapodott, ami 5 478e forint értéket képvisel. Elektronikus adathordozó formájában 45 mű, 88 darab érkezett (1 312e Ft). A 2006. évi fogyások figyelembevételével az állomány 61 017 műre, 121 674 kötetre, 286 elektronikus adathordozóra (1000 darab) nőtt. A Corvina rendszerben üzemelő online katalógusban 6500 (2005: 4716) mű került az év folyamán feldolgozásra, ezzel 21 516 műre nőtt a katalógus állománya.

A könyvtár olvasószolgálati forgalma 2904 esetben 10 256 művet tett ki 11 828 kötetel. (2005: 2753 eset, 7560 mű, 10 909 kötet; 2004: 2627 eset, 7376 mű, 10 628 kötet).

Könyvtárközi kölcsönzés keretében 1 esetben 1 művet kaptunk 1 kötetben, tőlünk 7 esetben kértek 7 művet 8 kötetben (az előző évhez viszonyítottn mindkét kölcsönzés jelentősen visszaesett). Nemzetközi csere keretében 34 művet kaptunk 126 kötetben, 870e (2005: 758e) forint értékben, és a levéltár 29 művet küldött 203 kötetben 415 820 (2005: 1 095 270) forint értékben; belföldi csere keretében 50 művet kaptunk 121 kötetben, 189 250 (2005: 233e) forint értékben, és a levéltár 48 művet 108 kötetben 162 126 (2005: 143e) forint értékben küldött partnereinek. A nemzetközi csere változatlanul jelentősen járul hozzá a külföldi szakfolyóiratok beszerzéséhez.

A magyarországi levéltárak 2002. évi kiadványainak bibliográfiája elkészült és elektronikus formában hozzáférhető.

XI. Nemzetközi kapcsolatok

Az intézmény a beszámoló évében is folyamatosan jelen volt azokon a nemzetközi szakmai fórumokon, amelyek az együttműködés meghatározó rendezvényeit jelentik. A pénzügyi lehetőségek azonban nem tették lehetővé, hogy elküldjük képviselőnket a Nemzetközi Levéltári Kerekasztal (CITRA) curaçaoi ülésére, és komoly gondokat okozott a Nemzetközi Levéltári Tanács (ICA) és a nemzetközi állományvédelmi egyesület (IADA) tagdíjainak megfizetése.

Az Európai Unió levéltári főigazgatóinak állandó konferenciáján (EBNA) Bécsben és Helsinkiben Dr. Gecsényi Lajos főigazgató képviselte a Levéltárat. Dr. Körmendy Lajos tagja az Európai Unió levéltári szakértői csoportjának, amely két ízben tartott ülést Brüsszelben.

Pénzügyi fedezet hiányában képviselőnk, Garadnai Zoltán csupán egy ízben volt jelen az Európai Unió külügyi levéltárainak találkozáján, amelyre ebben az esztendőben Bécsben került sor.

A DLM-Fórum éves konferenciáin Szatucsek Zoltán és Szőke Zoltán vettek részt Bécsben és Helsinkiben.

A VII. Európai Levéltári Konferencián Varsóban Dr. Körmendy Lajos és Dr. Mikó Zsuzsanna képviselték az intézményt.

A magyar–orosz levéltári vegyes bizottság soros ülését Budapesten rendeztük meg. Napirenden a vegyes bizottság támogatásával kiadásra kerülő közös kiadványok helyzetének áttekintése szerepelt.

Stjepan Čosić, a Horvát Állami Levéltár igazgatója és munkatársai budapesti látogatása alkalmával sor került a két intézmény közötti együttműködés lehetőségeinek megbeszélésére.

Rövid munkalátogatást tettek az intézményben Prof. Salvatore Italia, az Olasz Köztársaság Kulturális Minisztériuma Levéltári és Könyvtári Osztályának vezetője, Mireille Musso, a Francia Külügyi Levéltár igazgatója, valamint J. Christian Kennedy, az USA Külügyminisztériuma Holocaust ügyekben illetékes különleges megbízottja.

Együttműködési megállapodást írtunk alá a Szerb Köztársaság Vajdasági Tartományi Levéltárával, az Újvidéki Történeti Levéltárral, a Kassai Városi Levéltárral. Képviselőink jelen voltak a Zentai Városi Levéltár jubileumi ünnepségén; a Kassai Városi Levéltárral közösen kiállítást és konferenciát rendeztünk II. Rákóczi Ferenc és társai újratemetésének 100. évfordulóján.

Két munkatársunk a korábbi években kialakított gyakorlat szerint a Bajor Állami Levéltárak Főigazgatósága által biztosított kéthetes tanulmányúton vett részt Münchenben.

A Szlovák Levéltári Igazgatóság munkatársaival Budapesten tekintettük át a magyar–szlovák mikrofilmsere-egyezmény végrehajtásának tapasztalatait és a 2007. évi terveket.

Képviselttük magunkat az 1926. évi bádeni levéltári egyezmény aláírásának 80. évfordulóján tartott bécsi megemlékezésen.

Fogadtuk a Német Szövetségi Levéltár munkatársát, aki az iratképző szervekkel történő kapcsolattartás módszertani kérdéseit tanulmányozta.

A Holland Nemzeti Levéltár átadta a Magyar Országos Levéltárnak a Rákóczi család levéltárába tartozó értékes irattöredéket. Az átadás alkalmából Budapestre látogatott a levéltár igazgatója és két munkatársa, az ünnepségen megjelent Hollandia budapesti nagykövete.

Sajnálatos módon a Román Nemzeti Levéltárral ebben az évben sem írtuk alá az együttműködési szerződést.

Az Állományvédelmi osztály munkatársai közül Albrechtné dr. Kunszeri Gabriella a Nemzetközi Levéltári Tanács állományvédelmi bizottságának prágai ülésén, Szlabey Dorottya az üléshez kapcsolódó szimpóziumon vett részt. Ott voltak munkatársaink a tömeges savtalanításról rendezett berni konferencián, valamint a savtalanítási projekt keretében szervezett németországi és lengyelországi tanulmányutakon. Egy munkatársunk négy hónapos szakmai gyakorlaton vett részt Firenzében.

XII. Képzés és továbbképzés

A Levéltár a kulturális szakemberek szervezett továbbképzési rendszeréről szóló miniszteri rendelet alapján támogatta munkatársai továbbképzését. Egy fő jogászi diplomát

szerzett az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán, 1 fő jogi tanulmányokat folytat a Miskolci Egyetemen. Egyetemi doktori képzésben összesen 11 fő vett részt (ELTE, PPKE, Magyar Képzőművészeti Egyetem), közülük 1 fő a szigorlatát is letette. 1 fő doktori munkáját írja, 1 fő megszerezte PhD fokozatát. Felsőfokú történelem szakos képzésben 2 fő, könyvtár-informatikus képzésben 1 fő, egyetemi vagy más felsőfokú restaurátorképzésben 3 fő vett részt.

Klebensber Kuno tudományos ösztöndíjjal 3 munkatársunk töltött 1-1 hónapot külföldi kutatással (Bécs, Moszkva)

Számos munkatársunk vett részt a Magyar Levéltárosok Egyesülete, valamint a megyei levéltárak rendezvényein, többen tartottak előadást.

XIII. Vezetés, ügyvitel

1. A munkarend által megkívánt gyakorisággal megtartottuk a különböző szintű vezetői értekezleteket, osztályértekezleteket. Sor került az összmunkatársi értekezletre is.
2. A jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosítottuk az NKÖM Levéltári Kollégiuma működését, amelynek titkári feladatait Klettner Csilla látta el. Dr. Lakos János vezető szakfelügyelőként, dr. Kisasszony Éva szakfelügyelőként működtek.
3. Elkészítettük és közreadtuk a levéltárak éves statisztikai adatszolgáltatását és a közlevéltárak éves gyarapodási jegyzékét, vezettük a levéltárak központi nyilvántartását.
4. A központi postázó kifogástalanul ellátta feladatát.
5. Az intézményi belső műhelyek (nyomda és könyvkötészet) biztosították a levéltári anyag rendezéséhez szükséges borítók elkészítését, az iktató- és mutatókönyvek kötését, a repertóriumok és mutatók nyomtatását és kötését, az oktatási anyagok másolását.
6. A Levéltár éves ügyiratforgalma 6783 db volt, ami a tavalyi évhez hasonlóan 8,2%-os csökkenést mutat az előző évhez képest (2005: 7389; 2004: 6714; 2003: 6143).

Budapest, 2007. március 10.

(Prof. Dr. Gecsényi Lajos)
főigazgató